

Uchwała nr 136/2017
Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu
z dnia 29 listopada 2017 r.

w sprawie: optymalizacji systemu zarządzania finansami Uczelni

Na podstawie art. 62 ust. 1 i art. 100 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1842 z późn. zm.) oraz § 27 ust. 1 pkt 4, § 101 ust. 1-3 i 5-6, § 103 ust. 1 Statutu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu Senat postanawia, co następuje:

§ 1

Gospodarka finansowa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, zwanego dalej „Uniwersytetem”, realizowana jest w szczególności na podstawie:

- 1) Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1842 z późn. zm.), zwanej dalej „Ustawą”;
- 2) Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1047 z późn. zm.);
- 3) Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.);
- 4) Ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 1311);
- 5) Ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 2045 z późn. zm.);
- 6) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1533);
- 7) Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie sposobu podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych (Dz.U. poz. 463 z późn. zm.);
- 8) Statutu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu stanowiącego załącznik do uchwały Senatu UPP nr 112/2006 z dnia 30 czerwca 2006 r. z późn. zm., zwanego dalej „Statutem”.

§ 2

Użyte w niniejszej Uchwale określenia oznaczają:

- 1) plan rzeczowo-finansowy – podstawa prowadzenia przez Uniwersytet samodzielnej gospodarki finansowej, uchwalany zgodnie z § 101 ust. 3 Statutu;
- 2) rok obrotowy – rok kalendarzowy, na który sporządzany jest plan rzeczowo-finansowy oraz plan finansowy;
- 3) plan finansowy – plan sporządzany przez jednostkę organizacyjną Uniwersytetu określoną w § 4 ust. 1 i 2 niniejszej Uchwały, w zakresie przychodów i kosztów związanych z jej funkcjonowaniem, sporządzony na rok obrotowy wg zasad określonych w niniejszej Uchwale oraz właściwym zarządzeniu Rektora;

- 4) budżetowanie – proces planowania przychodów i kosztów oraz limitu kosztów na rok obrotowy;
- 5) limit kosztów – przyznana jednostce, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt. 2-8 niniejszej Uchwały, kwota na realizację zadań w roku obrotowym;
- 6) wynik finansowy – różnica pomiędzy przychodami jednostki określonej w § 4 ust. 1 niniejszej Uchwały a jej kosztami;
- 7) stawka kalkulacyjna – kwota wyrażona w złotych, służąca do obliczenia limitu kosztów jednostki, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt. 2-7 niniejszej Uchwały;
- 8) administracja centralna – komórki administracji centralnej i komórki pomocnicze, z wyłączeniem domów i osiedli studenckich;
- 9) wskaźnik kosztów administracji centralnej – wskaźnik wyrażony procentowo, liczony od właściwych kosztów bezpośrednich wydziału, służący do określenia limitu kosztów administracji centralnej;
- 10) Rektorska Komisja ds. decentralizacji finansów UPP – Komisja, której członkowie powoływani są przez Rektora, na okres jego kadencji. Komisja składa się z prorektora, dziekanów wszystkich wydziałów, Kanclerza i Kwestora. Tryb działania Komisji określa jej regulamin, ustalony przez Rektora.

§ 3

1. Uniwersytet prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu rzeczowo-finansowego.
2. Gospodarka finansowa Uniwersytetu prowadzona jest na zasadzie optymalizacji zarządzania jego finansami poprzez finansowanie kosztów jednostek wskazanych w § 4 ust. 1 niniejszej Uchwały uzyskanymi przez nie przychodami, wg zasad opisanych w niniejszej Uchwale, w oparciu o sporządzane plany finansowe.
3. Szczegółowy sposób optymalizacji systemu zarządzania finansami Uniwersytetu określi Rektor w drodze zarządzenia.

§ 4

1. Plan finansowy sporządza dla:
 - 1) podstawowej jednostki organizacyjnej, zwanej dalej „wydziałem” – dziekan;
 - 2) ogólnouczelnianej jednostki dydaktycznej – jej kierownik;
 - 3) Biblioteki Głównej – dyrektor Biblioteki Głównej;
 - 4) Wydawnictwa Uniwersytetu – przewodniczący Komitetu Redakcyjnego;
 - 5) Zakładu Graficznego – jego kierownik;
 - 6) międzywydziałowej jednostki organizacyjnej – jej kierownik;
 - 7) międzyuczelnianej jednostki i jednostki wspólnej z innymi podmiotami – jej kierownik;
 - 8) administracji centralnej – Kanclerz, w uzgodnieniu z kierownikami komórek administracji centralnej i komórek pomocniczych.
2. W przypadku utworzenia, zgodnie ze Statutem, innych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu o obowiązku sporządzania planu finansowego tej jednostki decyduje

Rektor. Odpowiedzialnym za sporządzenie planu finansowego jest kierownik tej jednostki.

3. Plan finansowy wydziału, uchwalany przez radę wydziału, podlega zatwierdzeniu przez Rektora.
4. Plan finansowy jednostki, o której mowa w ust. 1 pkt. 2-8 i ust. 2, zatwierdza Rektor.
5. Zmiany planu finansowego dokonuje się z zachowaniem zasad określonych w ust. 1-4.
6. Plany finansowe podlegają stałemu monitoringowi zgodnie z właściwym zarządzeniem Rektora.

§ 5

1. W ramach planu finansowego wydziału w zakresie przychodów uwzględnia się otrzymywane przez wydział środki, pochodzące w szczególności z tytułu:
 - 1) dotacji na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, kształceniem uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, kształceniem kadr naukowych i utrzymaniem Uczelni, w tym na remonty, zwanej „dotacją podstawową”, wg zasad określonych właściwym zarządzeniem Rektora;
 - 2) dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych przeznaczonych na finansowanie zwiększenia wysokości stypendiów doktoranckich, o których mowa w art. 200a Ustawy;
 - 3) dotacji podmiotowej na utrzymanie potencjału badawczego wydziału;
 - 4) dotacji celowej na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, zwanej „dotacją dla młodych naukowców”;
 - 5) programów badawczych finansowanych przez instytucje krajowe, zagraniczne i międzynarodowe;
 - 6) sprzedaży pozostałych prac i usług badawczych oraz rozwojowych;
 - 7) odpłatności za świadczone usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 Ustawy;
 - 8) umów najmu, dzierżawy i im podobnych dotyczących powierzchni będącej w użytkowaniu wydziału, w wysokości określonej zarządzeniem Rektora;
 - 9) pozostałych przychodów wydziału, których koszty uzyskania ponosi wydział;
 - 10) innych, niewymienionych w pkt. 1-9, wg decyzji Rektora.
2. Jeżeli przychód związany jest z działalnością kilku wydziałów, przypada on każdemu z nich proporcjonalnie do udziału w powstaniu danego przychodu. W razie wątpliwości co do wielkości udziału, przychód przypada tym jednostkom, które uczestniczyły w jego uzyskaniu, w częściach równych. Zasada ta nie dotyczy przychodu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

§ 6

1. W ramach planu finansowego wydziału w zakresie kosztów uwzględnia się koszty bezpośrednie i pośrednie. Planując koszty, bierze się pod uwagę wykonanie planu

- finansowego w roku poprzednim oraz zadania przewidziane do realizacji w roku obrotowym.
2. Koszty, które na podstawie dokumentów źródłowych można zakwalifikować do określonych rodzajów działalności, stanowią koszty bezpośrednie.
 3. W ramach kosztów bezpośrednich wydziału planuje się w szczególności:
 - 1) koszty wynagrodzeń osobowych nauczycieli akademickich oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, zaangażowanych bezpośrednio w realizację procesu dydaktycznego, wraz z pochodnymi, w tym odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych;
 - 2) koszty wynagrodzeń z tytułu umów cywilnoprawnych wraz z pochodnymi;
 - 3) koszty stypendiów doktoranckich i doktorskich;
 - 4) koszty zwiększenia stypendiów doktoranckich z dotacji projakościowej;
 - 5) koszty związane z promotorstwem prac inżynierskich, licencjackich i magisterskich;
 - 6) koszty związane z realizacją przewodów doktorskich, postępowań habilitacyjnych i postępowań o nadanie tytułów profesorskich, wraz z kosztami wydania dyplomów potwierdzających nadanie stopni naukowych;
 - 7) rzeczowe koszty dydaktyki;
 - 8) pozostałe koszty, w tym m.in. koszty działalności jednostek wydziałowych, o których mowa w § 11 ust. 8 Statutu, koszty wyjazdów krajowych i zagranicznych, koszty usług zewnętrznych i wewnętrznych;
 - 9) koszty zajęć dydaktycznych realizowanych na rzecz wydziału ponad limit określony w § 11 pkt 4 niniejszej Uchwały;
 - 10) koszty bezpośrednie pozostałej działalności dydaktycznej;
 - 11) koszty bezpośrednie działalności naukowo-badawczej, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt. 3-6 niniejszej Uchwały.
 4. Koszty związane z funkcjonowaniem wydziału, których na podstawie dokumentacji źródłowej nie można przypisać bezpośrednio do określonych rodzajów działalności, stanowią koszty pośrednie wydziałowe.
 5. W ramach kosztów pośrednich wydziałowych planuje się w szczególności:
 - 1) koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi pracowników wydziału niezwiązanych bezpośrednio z działalnością dydaktyczną lub badawczą wydziału;
 - 2) koszty utrzymania pomieszczeń i budynków wydziału, w szczególności: koszty mediów, koszty sprzątanania, koszty ochrony;
 - 3) pozostałe koszty wydziałowe, w szczególności abonamenty telefoniczne;
 - 4) koszty amortyzacji i umorzenia środków trwałych nieznajdujące pokrycia w przychodach operacyjnych.
 6. Koszty wydziału związane z realizacją w Uniwersytecie zadań wymienionych w § 93 ust. 1 Statutu stanowią koszty pośrednie ogólnouczelniane. W ramach kosztów pośrednich ogólnouczelnianych wydziały są obsługiwane przez administrację centralną. Koszt tej obsługi jest określany przez wskaźnik kosztów administracji centralnej.
 7. W kosztach finansowanych przez wydział uwzględnia się ponadto:

- 1) koszty prowadzenia lektoratów z języka obcego przez Studium Języków Obcych dla studentów i doktorantów studiujących na kierunkach prowadzonych przez wydział;
 - 2) koszty prowadzenia zajęć przez Centrum Kultury Fizycznej dla studentów studiujących na kierunkach prowadzonych przez wydział;
 - 3) koszty usług świadczonych wydziałowi przez Bibliotekę Główną;
 - 4) koszty funkcjonowania Zakładu Graficznego przypadające na wydział;
 - 5) koszty funkcjonowania Wydawnictwa Uniwersytetu przypadające na wydział;
 - 6) koszty działalności kół naukowych, Centrum Kultury Studenckiej, samorządu studentów i doktorantów przypadające na wydział.
8. Zasady obliczania kosztów jednostek wymienionych w ust. 6 i 7, w tym wskaźnik kosztów administracji centralnej oraz wysokość stawek kalkulacyjnych, ustala Rektor w porozumieniu z Rektorską Komisją ds. decentralizacji finansów UPP.

§ 7

1. Plan finansowy jednostki, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 2-7 niniejszej Uchwały, sporządza się w oparciu o stawki kalkulacyjne, a dla administracji centralnej w oparciu o wskaźnik kosztów administracji centralnej.
2. Wzrost i spadek limitu kosztów dla jednostek, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt. 2-8 niniejszej Uchwały, jest zgodny z przyjętymi zasadami ograniczenia wzrostu i spadku dotacji podstawowej na dany rok, określonymi właściwym zarządzeniem Rektora.
3. W ramach planu finansowego jednostek, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt. 2-8 niniejszej Uchwały, ujmowane są koszty wynikające z postawionych przed nimi w Statucie oraz Regulaminie organizacyjnym Uniwersytetu celów i zadań, które obejmują:
 - 1) koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi;
 - 2) wydatki rzeczowe;
 - 3) koszty utrzymania budynków i pomieszczeń zajmowanych przez te jednostki.
4. Koszty utrzymania budynków i pomieszczeń nie przypisanych do jednostek, o których mowa § 4 ust. 1 pkt. 1-7 niniejszej Uchwały, stanowią koszty administracji centralnej.
5. Za zgodą Rektora jednostki, o których mowa w ust. 1, mogą realizować zadania inne niż wynikające z postawionych przed nimi celów i zadań realizowanych na rzecz wydziałów.
6. Działalność, o której mowa w ust. 5, realizowana jest pod warunkiem sfinansowania wszystkich kosztów tej działalności przychodami osiągniętymi w wyniku jej realizacji. Zysk z tej działalności pozostaje w dyspozycji Rektora i jest uwzględniany przy ustalaniu wysokości stawki kalkulacyjnej, o której mowa w § 6 ust. 8 niniejszej Uchwały.

§ 8

1. Plan finansowy sporządza się z założeniem finansowania kosztów jednostki z pozyskanych przez nią przychodów i przyznanych jej środków finansowych.
2. W przypadku gdy:

- 1) na etapie sporządzania planu finansowego planowane koszty są wyższe niż przychody jednostki;
 - 2) w wykonaniu planu finansowego koszty przewyższą przychody osiągnięte przez jednostkę
- podmiot sporządzający plan finansowy zobowiązany jest do przygotowania programu działań naprawczych.
3. Program działań naprawczych sporządzany jest jako załącznik do planu finansowego.
 4. Program działań naprawczych przygotowuje się z zachowaniem zasad określonych w § 4 ust. 1-5 niniejszej Uchwały.
 5. Program działań naprawczych musi wykazać:
 - 1) zrównoważenie kosztów z przychodami w ciągu 3 lat od dnia jego wdrożenia, przy czym w pierwszym roku musi nastąpić zmniejszenie ujemnego wyniku finansowego o co najmniej 30%;
 - 2) źródła i sposoby zmniejszenia ujemnego wyniku finansowego, ze wskazaniem sposobu zmniejszania poszczególnych pozycji kosztów lub zwiększania przychodów i wyjaśnieniem przyjętych założeń;
 - 3) plan konkretnych działań poparty obliczeniami mającymi na celu zmniejszanie ujemnego wyniku finansowego.
 6. Dziekan wydziału objętego programem działań naprawczych co roku składa sprawozdanie z wykonania programu radzie wydziału i Rektorowi, w terminie do 31 maja roku następującego po roku sprawozdawczym. Sprawozdanie zatwierdza Rektor.
 7. Rektor ogranicza samodzielność wydziału, gdy:
 - 1) dziekan nie sporządzi programu działań naprawczych;
 - 2) dziekan nie sporządzi sprawozdania z wykonania programu działań naprawczych;
 - 3) Rektor nie zatwierdził programu działań naprawczych;
 - 4) wydział nie zmniejszy ujemnego wyniku finansowego o 30% w pierwszym roku po wprowadzeniu programu działań naprawczych;
 - 5) program działań naprawczych nie osiągnie zamierzonego celu po 3 latach jego realizacji;
 - 6) harmonogram, o którym mowa w § 9 ust. 3-4 niniejszej Uchwały, nie został zatwierdzony przez Rektora;
 - 7) harmonogram, o którym mowa w § 9 ust. 3-4 niniejszej Uchwały, nie jest realizowany przez wydział.
 8. Przez ograniczenie samodzielności wydziału, o której mowa w ust. 7, rozumie się w szczególności możliwość:
 - 1) ustanowienia własnego programu naprawczego przez Rektora;
 - 2) przejęcia gospodarki finansowej wydziału przez Rektora;
 - 3) podjęcia przez Rektora na wydziale działań o charakterze restrukturyzacyjnym.
 9. W przypadku gdy jednostka, o której mowa w § 4 ust 1 pkt. 2-8 niniejszej Uchwały, jest objęta programem działań naprawczych, osoba odpowiedzialna za sporządzenie tego programu co roku składa Rektorowi sprawozdanie z jego wykonania w terminie do 31 maja roku następującego po roku sprawozdawczym. Sprawozdanie to zatwierdza Rektor.

10. Rektor może, w trybie określonym przez Statut, odwołać kierownika/dyrektora jednostki, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt. 2-7 niniejszej Uchwały oraz Kanclerza, ustanowić własny program naprawczy oraz dokonać restrukturyzacji jednostki w przypadku gdy:
 - 1) jednostka przekroczy limit kosztów przyznanych wg stawki kalkulacyjnej określonej we właściwym zarządzeniu Rektora;
 - 2) kierownik/dyrektor jednostki lub Kanclerz nie sporządzi w terminie programu działań naprawczych;
 - 3) kierownik/dyrektor jednostki lub Kanclerz nie sporządzi sprawozdania z wykonania programu naprawczego;
 - 4) jednostka nie zmniejszy ujemnego wyniku finansowego o 30% w pierwszym roku po wprowadzeniu programu;
 - 5) program działań naprawczych nie osiągnie zamierzonego celu po 3 latach jego realizacji.

§ 9

1. W przypadku gdy w wykonaniu planu finansowego wystąpi nadwyżka kosztów nad przychodami osiągniętymi przez wydział, będzie on zobowiązany do zwrotu tej różnicy.
2. Zwrot środków finansowych, o których mowa w ust. 1, będzie dokonywany po osiągnięciu równowagi finansowej przez wydział z wypracowanego przez niego dodatniego wyniku finansowego.
3. Harmonogram zwrotu środków finansowych, o których mowa w ust. 1 i 2, przygotowujemy jest z zastosowaniem zasad określonych w § 4 ust. 1 pkt 1 oraz § 4 ust. 3 i 5 niniejszej Uchwały.
4. Harmonogram, o którym mowa w ust. 3, powinien zakładać zwrot środków finansowych w okresie nie dłuższym niż 10 lat, licząc od roku, w którym rozpoczęto realizację programu działań naprawczych.
5. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji programów działań naprawczych ustanawia się w Uniwersytecie rezerwę spójności.
6. Rezerwę spójności tworzy się z:
 - 1) dodatnich wyników finansowych wydziałów;
 - 2) środków stanowiących 2% przychodów z działalności operacyjnej rolniczych i leśnych zakładów doświadczalnych w danym roku;
 - 3) zwrotów środków finansowych, o których mowa w ust. 1-4.
7. W przypadku uzyskania zysku netto przez Uniwersytet (bez uwzględnienia zysku prowadzonej przez Uniwersytet szkoły ponadpodstawowej oraz rolniczych i leśnych zakładów doświadczalnych) w danym roku obrotowym wydziały, które uzyskały dodatni wynik finansowy, otrzymują z rezerwy, o której mowa w ust. 5 i 6, równowartość 50% wypracowanego przez wydział wyniku finansowego z przeznaczeniem na:
 - 1) okresowe zwiększenie wynagrodzenia pracowników wydziału, z zastrzeżeniem art. 151 ust. 8 Ustawy;
 - 2) działania inwestycyjne na wydziale;
 - 3) inne cele zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi.

8. Przepisu ust. 7 nie stosuje się do wydziału, który dokonuje zwrotu środków finansowych na podstawie harmonogramu, o którym mowa w ust. 3 i 4.

§ 10

1. Dotacja podstawowa podlega podziałowi wg następujących zasad:
 - 1) 97% dla wydziałów;
 - 2) 3% do rezerwy Rektora.
2. Zasady podziału dotacji, o której mowa w ust. 1, w części przewidzianej dla wydziałów ustala Rektorska Komisja ds. decentralizacji finansów UPP i zatwierdza Rektor.

§ 11

Rezerwę Rektora, o której mowa w § 10 ust. 1 pkt 2 niniejszej Uchwały, przeznacza się w szczególności na:

- 1) nagrody ze specjalnego funduszu nagród;
- 2) remonty infrastruktury Uniwersytetu;
- 3) finansowanie kosztów międzywydziałowej oferty dydaktycznej;
- 4) finansowanie dodatniego salda zajęć dydaktycznych świadczonych wzajemnie przez wydziały do wysokości 1 mln zł;
- 5) finansowanie kosztów dodatków funkcyjnych wraz z pochodnymi z tytułu pełnienia funkcji Rektora i prorektorów.

§ 12

Zobowiązuje się Rektora do podjęcia, w terminie do 30 czerwca 2018 r., wszelkich działań mających na celu dostosowanie przepisów wewnętrznych Uniwersytetu do postanowień niniejszej Uchwały oraz właściwego zarządzenia Rektora, o którym mowa w § 3 ust. 3 niniejszej Uchwały.

§ 13

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

R e k t o r

prof. dr hab. Jan Pikul